

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2To/56/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1619010490
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamko
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1619010490.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Šamka a sudcov JUDr. Magdalény Blažovej a JUDr. Márie Šimkovej, v trestnej veci proti obžalovanému H. Z., stíhaného pre pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Malacky sp. zn. 1T/101/2019 zo dňa 31.03.2021, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 30. augusta 2021 takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. z r u š u j e sa rozsudok Okresného súdu Malacky sp. zn. 1T/101/2019 zo dňa 31.03.2021 v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec sa v r a c i a okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

II. Podľa § 316 ods.1 Tr. por., sa odvolanie poškodeného A.. H. L., nar. XX.XX.XXXX z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Malacky bol obžalovaný H. Z. podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Malacky zo dňa 13.09.2019 sp. zn. 1Pv 11/18/1106, ktorý mu kládol za vinu spáchanie pokračovacieho prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

1) ako konateľ spoločnosti H. G., s.r.o. sa dňa 13.10.2016 stretol s poškodeným G. X. na adrese trvalého pobytu poškodeného, kde urobil zameranie okien, následne ešte v ten istý deň zaslal prostredníctvom e-mailu poškodenému cenovú ponuku č. XXXX/XXX na dodávku exteriérových žalúzií, ktorá bola po ich vzájomnej dohode telefonicky modifikovaná do výslednej podoby dňa 18.10.2016, pričom modifikácia sa týkala doladenia farieb a doplnkov, a poškodenému boli vystavené dve faktúry č. XXXXXXXX na sumu 1.200,- € s DPH a č. XXXXXXXX na sumu 1.350,- € s DPH, pričom poškodený obe tieto faktúry ešte dňa 18.10.2016 uhradil na základe inštrukcií obvineného nasledovne: sumu vo výške 1.200,- € na účet IBAN: R XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, sumu vo výške 1.350,- € na účet IBAN: R XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, pričom obvinený dodáciu lehotu 21 dní nedodrжал, pred poškodeným sa zatajoval a pod rôznymi zámienkami termín montáže oddŕaľoval, žalúzie poškodenému napokon nedodal, zaplatené peňažné prostriedky poškodenému nevrátil, pričom bolo zistené, že žalúzie uvedené v cenovej ponuke pre poškodeného neboli vôbec zadané do výroby, čím uvedeným konaním spôsobil poškodenému G. X. škodu vo výške 2.550,- €,

2) ako konateľ spoločnosti H. G., s.r.o. zaslal dňa 15.11.2016 e-mailom poškodenému A.. H. L. cenovú ponuku č. 2016/533 na dodávku exteriérových žalúzií, s miestom dodania a montáže Malacky, B. XX, kde obvinený predtým osobne uskutočnil zameranie, poškodený s touto ponukou súhlasil a preto bezprostredne po obdržaní faktúry č. XXXXXXXX zo dňa 18.11.2016 túto uhradil na účet IBAN: R XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, a to v sume 5.973,47 €, pričom obvinený dodáciu lehotu 21 dní nedodrжал, pred poškodeným sa zatajoval a pod rôznymi zámienkami termín montáže oddŕaľoval, žalúzie

poškodenému napokon nedodal, zaplatené peňažné prostriedky poškodenému nevrátil, pričom bolo zistené, že žalúzie uvedené v cenovej ponuke pre poškodeného neboli vôbec zadané do výroby, čím uvedeným konaním spôsobil poškodenému A.. H. L. škodu vo výške 5.973,47 €, pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. súd odkázal poškodených G. X. a A.. H. L. s nárokmi na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor, ktoré odôvodnil osobitným písomným podaním tak, že odvolanie podáva v neprospech obžalovaného. Poukázal na to, že podvodný úmysel možno podľa ustálenej judikatúry vyvodiť aj nepriamo z okolností objektívnej povahy, z ktorých sa dá podľa zásad správneho myslenia usúdiť vnútorný vzťah obžalovaného k porušeniu záujmov chránených Trestným zákonom, pričom v tomto smere možno vychádzať aj zo skutočností, ktoré nastali po spáchaní trestného činu. Obžalovaný už v čase preberania zákaziek, respektíve už v čase vzniku záväzkového vzťahu záväzok dodať tovar len predstieral s úmyslom obohatiť sa a spôsobiť poškodeným škodu. Uvedenému zodpovedá aj modifikovanie skutkovej vety prokurátorom na hlavnom pojednávaní. V posudzovanej veci vyvodzuje prokurátor podvodný úmysel u obžalovaného z nasledujúcich skutočností:

- u obidvoch poškodených použil obžalovaný obdobný modus operandi spočívajúci v tom, že si nechal vyplatiť kúpnu cenu vopred (pod zámienkou zľavy)

- v prípade oboch poškodených si po odstúpení od zmlúv poškodenými voči nim uplatnil 100% zmluvnú pokutu, aby nemusel podvodne získané peňažné prostriedky poškodeným vrátiť. Zmluvná pokuta uplatnená z dôvodu odstúpenia od zmluvy je absolútne neplatná, keďže zmluvnú pokutu možno dohodnúť iba pre prípad porušenia povinnosti, odstúpenie nie je porušením povinnosti, ale výkonom práva a preto je takáto zmluvná pokuta v rozpore s § 544 Občianskeho zákonníka. Je vysoko nepravdepodobné, že by sa pod uplatnenie takejto neplatnej zmluvnej pokuty podpísal advokát, ktorý mal list vyhotoviť. Uvedená skutočnosť, ktorá nastala po spáchaní trestného činu umocňuje záver o existencii podvodného úmyslu obžalovaného v čase vzniku záväzkového vzťahu, keďže obžalovaný sa snažil za každú cenu ponechať si podvodne získané peňažné prostriedky. Takéto konanie je typické práve u osoby, ktorá od počiatku koná s podvodným úmyslom, keďže žiadny podnikateľ nemá záujem poškodzovať svoju obchodnú povest' konaním, ktoré po právnej stránke už na prvý pohľad nemôže obstať,

- tovar uvedený v cenových ponukách pre poškodených nebol vôbec zadaný do výroby. Uvedené bolo zistené preskúmaním obsahu faktúr a objednávok zabezpečených prostredníctvom právnej pomoci od spoločnosti A. a.s. Ak obžalovaný tvrdí, že tovar pre poškodených neobjednával v spoločnosti A. a.s., ale objednával ho u nových dodávateľov, avšak nespomína si kde konkrétne to bolo s tým, že je to údajne v účtovníctve spoločnosti, jeho výpoveď je v tomto smere zjavne účelová. Obžalovaný totiž na jednej strane si presne pamätá, že tovar pre poškodeného H. L. bol objednaný v jedenástom mesiaci roka 2016, na strane druhej však nevie povedať ani približne, u akej firmy bol objednaný. Obžalovaný vôbec poškodenému nespomínal ako subdodávateľa žalúzií inú firmu, čo len dokazuje účelovosť jeho výpovede. Zároveň obžalovaný účelovo uviedol, že údaje o dodávateľoch sa dajú dohľadať v účtovníctve spoločnosti, keďže si bol vedomý, že účtovníctvo prevzala spoločnosť C.F.U V. P., ktorý je na Slovensku známy ako likvidátor firiem a je v slovenskom obchodnom registri evidovaný v 279 firmách a ktorý v čase výpovede obžalovaného už nežil. Obžalovaný teda vedel, že jeho tvrdenie nebude možné verifikovať. V tejto súvislosti nie je možné opomenúť, že obžalovaný k prevodu firmy a účtovných dokladov pristúpil do jedného mesiaca potom, čo bol vypočutý na polícii v procesnom postavení podozrivého, pričom v tej dobe bol tiež účelovo vypracovaný aj preberací protokol o prevzatí a odovzdaní majetku podniku. Konanie obžalovaného nebolo iba neschopnosťou dodržať zmluvné záväzky, ale išlo o konanie s vopred poňatým podvodným úmyslom, čoho dôkazom je tá skutočnosť, že obžalovaný bol za podvodné konanie v minulosti už právoplatne odsúdený.

Prokurátor v písomných dôvodoch podaného odvolania poukazuje tiež na to, že preberací protokol o prevzatí a odovzdaní majetku podniku z 20.12.2017 nie je vôbec dôkazom, toho, že tovar v ňom uvedený bol tovarom určeným pre poškodených. Mohlo ísť o tovar určený pre celkom iných zákazníkov, keďže poškodení si objednali tovar v októbri a v novembri 2016 s termínom dodania 21 dní, pričom predmetný preberací protokol zobrazuje stav na sklade k 20.12.2017, t. j. o viac ako rok neskôr. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Proti napadnutému rozsudku podal odvolanie aj poškodený A.. H. L. prostredníctvom svojho splnomocnenca, pričom v písomných dôvodoch podaného odvolania namieta hodnotenie dôkazov zo strany okresného súdu, rozoberá jednotlivé dôkazy so záverom, že obžalovaný klame, pričom je názoru, že žalovaný skutok mal byť právne kvalifikovaný ako prečin sprenevery.

K podaným odvolaniam sa písomne vyjadril aj obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu tak, že sa plne stotožňuje s napadnutým rozsudkom ako aj jeho odôvodnením. Okresný súd po vykonanom dokazovaní došiel k správnym skutkovým záverom a vec posúdil správne aj z právneho hľadiska. Obžalovaný popiera, že by jeho obhajoba bola účelová, v prípravnom konaní uvádzal, že tovar pre poškodených bol v danom čase na sklade, pričom zo strany orgánov činných v trestnom konaní nedošlo k vyžiadaniu účtovníctva spoločnosti H. G. s.r.o. Táto spoločnosť nemala iba jedného dodávateľa a pracovala s viacerými výrobcami a dodávateľmi. Súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na konštantnú judikatúru v zmysle ktorej zásada zisťovania skutkového stavu vecí, o ktorej nie sú dôvodné pochybnosti vyžaduje, aby súd oprel svoje rozhodnutie o vine len o jednoznačne zistené fakty a nie o vlastné konštrukcie skutkového deja, domnienky, indície, respektíve, aby vinu obžalovaného vyvodzoval len na pravdepodobných skutkových záveroch. Poukázal na absenciu preukázania úmyslu obžalovaného k spáchanému skutku s tým, že samotné nespĺnenie záväzku ešte neznamená naplnenie zákonných znakov trestného činu podvodu z hľadiska subjektívnej stránky. Poskytnuté zálohy boli riadne zaúčtované a prijaté právnickou osobou a nie fyzickou osobou. Navrhol, aby odvolací súd zamietol odvolanie prokurátora ako nedôvodné.

K výrokovej časti I.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací podľa § 317 ods.1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku a zistil, že podané odvolanie prokurátora je dôvodné.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie.

Podľa § 321 ods. 1 písm. c/ Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok, ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec spravidla súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Dôvodom kasačného rozhodnutia odvolacieho súdu je skutočnosť, že súd prvého stupňa sa v napadnutom rozsudku nedostatočne zaoberal ustáleným skutkovým stavom, jednotlivými znakmi skutkovej podstaty stíhaného trestného činu ako aj možným úmyselným zavinením obžalovaného a preto pri hodnotení vykonaných dôkazov dospel predbežne k nesprávnym záverom, ktoré logicky nevyplývajú z vykonaného dokazovania.

V posudzovanom prípade nebolo medzi procesnými stranami sporné, že obžalovaný H. Z. (ďalej len obžalovaný) v mesiacoch október a november roku 2016 ako konateľ spoločnosti H. G. s.r.o. uzatvoril v dvoch prípadoch s poškodenými osobami ústnu zmluvu, v ktorej sa zaviazal, že poškodeným osobám dodá exteriérové žalúzie spoločne s ich montážou. Rovnako tak nebolo medzi procesnými stranami sporné, že poškodené osoby v oboch prípadoch uhradili obžalovanému dohodnutú cenu diela vopred a to poškodený G. X. sumu 2550 euro a poškodený A.. H. L. sumu 5.973,47 euro, pričom ani v jednom prípade objednaný tovar nebol poškodeným osobám dodaný a namontovaný.

Krajský súd je názoru, že v obidvoch prípadoch uvedených v skutkovej vete obžalobného návrhu išlo o uzatvorenie zmluvy o dielo (zhotovenie veci na zákazku). Podstata zmluvy o dielo totiž spočíva v zhotovení určitej veci, v montáži určitej veci, jej údržbe, vo vykonaní dohodnutej opravy alebo úpravy určitej veci alebo v hmotne zachytenom výsledku inej činnosti. Predmetom zmluvy o dielo je teda vyhotovenie veci v budúcnosti, respektíve jej oprava, úprava, či montáž, t. j. ide hlavne o činnosť zhotoviteľa (prípadne subdodávateľa zhotoviteľa).

Zmluva o dielo môže byť pritom uzatvorená zmluvnými stranami aj ústnou formou (nevyžaduje sa teda automaticky jej uzatvorenie v písomnej forme), tak ako to bolo aj v posudzovanom prípade. Napriek tomu, že išlo o ústne uzatvorenú zmluvu, nie sú žiadne pochybnosti o jej obsahu, teda o tom, kto boli zmluvné strany (spoločnosť v mene ktorej konal obžalovaný a poškodené osoby), aké boli ich povinnosti (na strane jednej dodať objednané dielo s montážou, na strane druhej uhradiť cenu objednaného diela), aký bol predmet zmluvy (dodávka exteriérových žalúzií), aká bola cena objednaného diela, že došlo k úhrade ceny diela poškodenými osobami (nepochybne vyplýva z výpisu z účtov poškodených), v akej lehote malo byť dielo dodané (21 dní) a že napokon dielo dodané obžalovaným nebolo (a preto došlo k odstúpeniu od zmlúv zo strany poškodených).

Uvedený obsah zmlúv nepochybne vyplýva z vykonaného dokazovania a to hlavne z výpovedí poškodených osôb ale aj z listinných dôkazov ako sú napríklad cenová ponuka č. 2016/554 a 2015/533, emailová komunikácia medzi zmluvnými stranami (napríklad mail od obžalovaného zaslaný poškodenému Ing. H. L. dňa 15.11.2016, z ktorého vyplýva, že dodací termín je 21 dní od objednania s tým, že ak poškodený vyplatí celú sumu objednaného tovaru dopredu bude mu poskytnutá ďalšia zľava 3% z ceny tovaru - č. l. 190), vystavené faktúry (napríklad faktúra na č. l. 34 a 35 vystavená poškodenému G. X., z ktorej vyplýva objednanie exteriérových žalúzií s diaľkovým ovládaním v súhrnnej cene 2.550 euro), či výpis z účtu poškodených osôb (napríklad č. l. 202, z ktorého je zjavná úhrada objednaného tovaru spoločnosti v mene ktorej konal obžalovaný vo výške 5.973,47 euro poškodeným A. H. L.). Z vykonaného dokazovania je zjavné taktiež to, že poškodené osoby odstúpili od uzatvorených zmlúv, nakoľko k dodaniu tovaru zo strany spoločnosti v mene ktorej konal obžalovaný nedošlo nielen v stanovenej lehote 21 dní od objednania tovaru, ale ani v ďalších a ďalších náhradných termínoch (č. l. 206, 227 - k dodaniu tovaru nedošlo ani po viac ako 5 a 6 mesiacoch od objednania tovaru).

Vzhľadom k uvedenému sú nelogické úvahy okresného súdu uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku (s. 15) spočívajúce v tom, že v danom prípade si strany neupravili svoje práva a povinnosti písomnou zmluvou a preto je presný obsah tejto dohody nezistiteľný s tým, že nie je možné dobre zistiť jednotlivé práva a povinnosti strán. Práve naopak, podľa názoru odvolacieho súdu je obsah uzatvorených zmlúv o dielo vykonaným dokazovaním absolútne nepochybne zistený a ani okresný súd neuviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku nič, čo by nasvedčovalo tomu, že sa mu niečo podstatné z uzatvorených zmluvných vzťahov nepodarilo zistiť.

Pokiaľ ide o možnú právnu kvalifikáciu stíhaného pokračovacieho trestného činu, tak je nutné uviesť, že splatnosť ceny diela možno dohodnúť viacerými spôsobmi. Celá cena môže byť splatná pred zhotovením diela, pri zhotovení diela, určitú dobu po zhotovení diela alebo v splátkach. V prípade, ak zhotoviteľ dielo nevyhotoví a ani neodovzdá, stáva sa zaplatená cena diela, prípadne poskytnutý preddavok (záloha) bezdôvodným obohatením, ktorý je povinný zhotoviteľ objednávateľovi vydať. Z uvedeného je zjavné, že zaplatená cena diela, či čiastočné úhrady ceny diela prostredníctvom záloh sa stávajú majetkom (vlastníctvom) zhotoviteľa (v danom prípade spoločnosti v mene ktorej obžalovaný konal) a ten ich môže použiť na vlastné účely. Ak by platilo, že poskytnutá záloha, či celá úhrada diela pred vyhotovením diela musí byť až do vyhotovenia diela nedotknutá (a je stále v majetku objednávateľa), nešlo by o zálohu na cenu diela, či úhradu diela, ale o formu zabezpečenia záväzku objednávateľa zaplatiť cenu diela. Navyše, základným princípom podnikania je aj to, že podnikateľ priebežne platby prijíma, poskytuje a to bez toho, aby bolo reálne možné odlíšiť, z akých finančných prostriedkov sú jednotlivé platby hradené, pretože peniaze nie sú individuálne určenou vecou.

Preddavok (záloha), respektíve celá úhrada diela ešte pred jeho zhotovením (a montážou), ktorými za predpláca cena diela, respektíve ktorými sa celá cena diela uhrádza sa teda prevzatím stáva vlastníctvom zhotoviteľa a prechádza ako príjem do majetku zhotoviteľa, ktorý ho môže použiť aj v rámci iných svojich podnikateľských aktivít. Úhrada ceny diela preto nie je pre zhotoviteľa cudzou vecou z čoho vyplýva, že aj keby dielo nevyhotovil a poskytnuté finančné prostriedky nevrátil, nemôže sa dopustiť

trestného činu sprenevery podľa § 213 Tr. zák., tak ako sa toho domáhal splnomocnenec poškodeného Ing. H. L..

Mohlo by však ísť o trestný čin podvodu podľa § 221 Tr. zák. Pri záväzkovo-právnych vzťahoch je potrebné zdôrazniť, že len nesplnenie povinnosti vyplývajúcej z príslušnej zmluvy ešte neznamená, že došlo k spáchaniu trestného činu podvodu alebo akéhokoľvek iného trestného činu. Pri posudzovaní otázky, kedy a za akých okolností sa možno pri záväzkovo-právnych vzťahoch dopustiť trestného činu podvodu, je nutné vychádzať z toho, že relevantným je len také konanie páchatel'a, ktoré predchádza transferu majetkovej hodnoty z dispozície poškodeného do dispozície páchatel'a alebo niekoho iného, t. j. konanie, ktoré časovo predchádza vykonaniu majetkovej dispozície zo strany osoby, ktorá je v omyle. Pôjde teda o konania, ktorými páchatel' predstiera uzatvorenie konkrétnej zmluvy s cieľom, aby získal finančné prostriedky, tovar alebo služby, pričom už v čase uzatvárania zmluvy (ústnej alebo písomnej) vie, že záväzok vrátiť finančné prostriedky, tovar alebo zaplatiť za služby len predstiera a zmluva je len prostriedok k tomu, aby sa neoprávnene obohatil. Len takéto konanie môže byť z hľadiska naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu podvodu v príčinnej súvislosti s následkom, ktorý má podobu úbytku majetku na strane poškodeného a podobu prírastku na strane páchatel'a alebo niekoho iného. Ak páchatel' konal od začiatku pri uzatváraní zmluvy v úmysle nesplniť zmluvne dohodnuté podmienky, je tento právny úkon páchatel'a neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom a ide o spáchanie trestného činu podvodu (primerane uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 5 Tdo/242/2005 zo dňa 27.04.2005).

O trestný čin podvodu pri uzatváraní zmlúv o dielo (zhotovenie veci na zákazku) by teda mohlo ísť vtedy, ak by sa preukázalo, že uzatvorenie zmluvy o dielo bolo len zámienkou na vylákatie finančných prostriedkov od objednávateľa a páchatel' nemal vôbec úmysel dielo vyhotoviť. Páchatel' tu len predstiera možnosť alebo schopnosť vyhotoviť zmluvne dohodnuté dielo a zmluva o dielo je prostriedkom na vylákatie ceny diela alebo záloh na vyhotovenie diela.

Posudzovanie možnosti spáchania trestného činu podvodu pritom úzko súvisí s posudzovaním subjektívnej stránky konania páchatel'a (úmyselného zavinenia), pretože bude vždy nutné dokazovať úmysel páchatel'a v čase pred uzatvorením konkrétnej zmluvy alebo v čase jej uzatvorenia, ktorý je možné zistiť spravidla len z objektívnych okolností, t. j. okolností každého jednotlivého prípadu.

Okolnosti subjektívneho charakteru možno preto spravidla dokazovať len nepriamo z okolností objektívnej povahy, z ktorých sa dá podľa zásad logického myslenia usúdiť vnútorný vzťah páchatel'a k porušeniu alebo ohrozeniu záujmov chránených Trestným zákonom (R 62/1973), pričom záver o subjektívnej stránke trestného činu možno oprieť aj o skutočnosti, ktoré nastali až po spáchaní trestného činu (R 5/1951).

V zmysle uvedenej judikatúry teda krajský súd preskúmal okolnosti, ktoré sprevádzali uzatvorenie obidvoch zmlúv zo strany obžalovaného ako aj okolnosti, ktoré nastali až po ich uzatvorení (t. j. slovami judikatúry „okolnosti objektívnej povahy, ktoré prípadne nastali až alebo aj po spáchaní trestného činu“), pričom dospel k názoru, že záver okresného súdu o nenaplnení všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu podvodu zo strany obžalovaného a to vrátane úmyselného zavinenia obžalovaného nie je správny, nakoľko nevyplýva z vykonaného dokazovania. V tomto smere preto považuje krajský súd odvolanie prokurátora za logické a presvedčivé s tým, že prokurátor v písomných dôvodoch podaného odvolania poukázal na väčšinu okolností, ktoré svedčia práve pre záver, že v danej trestnej veci ide o trestnoprávnu problematiku.

V tejto súvislosti krajský súd zdôrazňuje nasledovné okolnosti:

- obžalovaný v mesiacoch október a november roku 2016 uzatvoril postupne dve zmluvy s dvomi poškodenými, pričom v obidvoch prípadoch mu bola cena diela vyplatená vopred, v obidvoch prípadoch sľuboval dodanie diela do 21 dní od objednávky, v obidvoch prípadoch nedodrжал nielen túto lehotu, ale ani žiadne ďalšie termíny, v dôsledku čoho poškodené osoby, po mesiacoch márneho čakania, odstúpili od zmluvy. S poškodeným Ing. H. L. pritom obžalovaný uzatvoril zmluvu, hoci vedel, že už v tom čase nedodrжал svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy uzatvorenej s poškodeným G. X., čo nasvedčuje skôr úmyslu obžalovaného „hromadiť“ finančné prostriedky z cudzích zdrojov pre vlastnú potrebu, než riadne vybavovať uzatvárané objednávky. V obidvoch prípadoch obžalovaný (spoločnosť v mene ktorej konal) reagovala na odstúpenie od zmluvy tak, že si voči poškodeným uplatňuje zmluvnú pokutu 100%

z ceny, čo už, samo osebe, svedčí o tom, že obžalovaný do tohto času nemal poškodenými osobami objednaný tovar vôbec k dispozícii (inak by im ho dodal), zjavne nebol ani zadáný do výroby (inak by o tom celkom určite poškodené osoby informoval a to aj s novou lehotou dodania, či dôvodmi zdržania výroby a nepísal im o zmluvnej pokute). Uplatnenie „zmluvnej pokuty“ vo výške 100% z ceny zo strany obžalovaného bolo podľa názoru krajského súdu evidentným výrazom toho, že obžalovaný nielen že klamal (uvádzal do omylu) poškodených o tom, že im objednaný tovar dodá v primeranej lehote, ale aj toho, že im žiadne finančné prostriedky nevráti a ani nechce vrátiť a to napriek tomu, že to bol práve a len obžalovaný, ktorý zjavne porušil zmluvne dohodnuté podmienky. Z hľadiska uplatnenej zmluvnej pokuty zo strany obžalovaného sa krajský súd plne stotožňuje s odvolaním prokurátora v tom, že obžalovaným uplatňovaná zmluvná pokuta je absolútne neplatná, nakoľko poškodené osoby žiadne svoje zmluvné povinnosti neporušili. V podstate ani nejde obsahovo o zmluvnú pokutu, ale ide o majetkový trest pre poškodené osoby za to, že sa domáhajú po mesiacoch márneho čakania svojich finančných prostriedkov a že odstúpením od zmluvy vyslovili svoj nesúhlas s ďalším „úverovaním“ obžalovaného z vlastných finančných prostriedkov,

- krajský súd sa taktiež stotožňuje s odvolaním prokurátora v tom, že v čase dohodnutom pri objednaní tovaru (lehota 21 dní) a ani v nasledujúcom období (t. j. zjavne ani v čase odstúpenia poškodených osôb od zmluvy) nebol objednaný tovar obžalovaným vôbec daný do výroby. Už bolo uvedené vyššie, že ak by sa tak stalo, obžalovaný by logicky nemal žiadny problém s tým, aby objednaný a vyrobený tovar dodal poškodeným osobám aj s montážou, respektíve, aby poškodené osoby informoval o tom, čo bránilo výrobcovi dodať objednaný tovar, prípadne v akej lehote sa tak stane. Ak by mal obžalovaný v čase do odstúpenia zmlúv zo strany poškodených osôb tovar už na sklade, respektíve ak by ho mal zadáný do výroby (t. j. ak by vynaložil finančné prostriedky na jeho výrobu), celkom určite by aj vyvinul snahu na splnenie svojich zmluvných záväzkov a nepísal by poškodeným osobám o 100% zmluvných pokutách. Nič z vykonaného dokazovania nenasvedčuje tomu, že obžalovaný mal v úmysle dostať svojim zmluvným povinnostiam voči poškodeným osobám,

- podľa názoru odvolacieho súdu je až absurdným sa zaoberať tým, či pri zmluve o predaji podniku zo dňa 20.12.2017, ktorú uzatvorili obžalovaný s V. P. bol v rámci odovzdávania majetku spoločnosti v mene ktorej konal obžalovaný, odovzdaný novému konateľovi aj tovar objednaný poškodenými osobami, nakoľko k zmluve o predaji podniku došlo až viac ako po roku od objednania tovaru poškodenými osobami, po roku od uplynutia lehoty na dodanie tovaru a viac ako po pol roku od odstúpenia od zmlúv zo strany poškodených osôb. Už boli uvedené vyššie argumenty, z ktorých logicky vyplýva, že tovar objednaný poškodenými osobami nemohol byť reálne zadáný do výroby zo strany obžalovaného v čase, keď mal byť dodaný a ani v čase, keď poškodené osoby odstúpili od zmluvy, nakoľko inak by im ho obžalovaný dodal. Je nelogickým, prečo by mal obžalovaný zadávať objednaný tovar do výroby následne, teda až potom ako už poškodené osoby odstúpili od zmluvy a potom, ako im obžalovaný oznámil, že si voči nim uplatňuje „zmluvnú pokutu“ vo výške 100% z ceny. Nikde v texte o uplatňovaní „zmluvnej pokuty“ nie je žiadna zmienka o tom, že tovar je vo výrobe, či na sklade u obžalovaného a už vôbec nie o tom, že by mal alebo reálne mohol byť dodaný poškodeným osobám. Celý text o „zmluvnej pokute“ fakticky informuje poškodené osoby o tom, že im nebude dodaný ani objednaný tovar a nebudú im vrátené ani finančné prostriedky. Za takýchto okolností tvrdiť, že objednaný tovar bol na sklade v decembri roku 2017 je v rozpore nielen s vykonaným dokazovaním, ale aj s elementárnou logikou, z ktorej vyplýva, že ak obžalovaný poškodeným osobám nedodal objednaný tovar v dôsledku čoho poškodené osoby odstúpili od zmluvy a obžalovaný im len oznámil nevrátenie finančných prostriedkov, potom celkom určite nedošlo k objednaniu tovaru obžalovaným v čase po odstúpení od zmluvy, nakoľko žiadnu objednávku na tovar od poškodených už nemal a ani už nemohol počítať s tým, že by im tovar dodal, keďže voči poškodeným uplatnil 100% zmluvnú pokutu z ceny. V tomto smere preto neobstojí názor okresného súdu, že vo veci bolo nutné zaoberať účtovníctvo spoločnosti v mene ktorej konal obžalovaný, pretože podstatou žalovanej trestnej činnosti nie je kontrola účtovníctva podnikateľského subjektu, či vedenie trestného stíhania pre tzv. úpadkový trestný čin, ale trestné stíhanie vedené pre trestný čin podvodu, pri ktorom možno záver o naplnení, či nenaplnení všetkých znakov skutkovej podstaty zistiť aj bez účtovníctva,

- záveru, že obžalovaný nemal reálny záujem dodať poškodeným objednaný tovar a len „hľadal“ možnosti ako sa svojich záväzkov zbaviť, nasvedčuje nielen to, že opakovane uisťoval poškodených o dodaní tovaru v iných lehotách a že po ich odstúpení od zmluvy uplatňoval voči nim (namiesto dodania objednaného tovaru) „zmluvnú pokutu“, ale aj to, že sa následne „zbavil“ spoločnosti v mene ktorej konal jej faktickým prevodom na tzv. bieleho koňa V. P.. Skutočnosť, že dlh voči poškodeným osobám nebol zjavne jediným dlhom tejto spoločnosti možno pritom podporne vyvodiť z informácie z centrálného registra exekúcií, z ktorého vyplýva, že voči spoločnosti H. G. s.r.o. boli vedené viaceré exekučné

konania. Napokon, z výpisu z obchodného registra možno zistiť, že obžalovaný opätovne figuruje v štruktúrach obchodnej spoločnosti, tentoraz už nie v spoločnosti H. G. s.r.o., ktorá sa príchodom tzv. bieleho koňa premenovala na spoločnosť M. s. r. o., ale v spoločnosti H. SK, s.r.o., kde obžalovaný pôsobí od roku 2020 ako spoločník a aj ako konateľ. Spoločnosť H., SK s.r.o. má pritom nielen takmer zhodný názov ako spoločnosť H. G. s.r.o., ale aj zhodný predmet činnosti. Je tu preto dôvodné podozrenie, že obžalovaný sa účelovo zbavil zadĺženej obchodnej spoločnosti a naďalej podniká s inou spoločnosťou s fakticky totožným názvom a predmetom podnikania.

Odvolací súd sa preto nestotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku v tom, že v posudzovanom prípade ide výhradne o občianskoprávny spor. Krajský súd si je vedomí toho, že trestné právo je ultima ratio, teda najkrajnejší prostriedok na postihovanie typovo najzávažnejších protiprávnych konaní s tým, že trestné právo nemôže a ani nesmie nahrádzať ochranu, ktorú, v súkromnoprávnych vzťahoch, majú primárne poskytovať súdy v civilnom procese (zásada subsidiarity trestného práva). V danej veci však nejde o situáciu, pri ktorej konanie obžalovaného by len zdanlivo napĺňalo znaky skutkovej podstaty trestného činu, ale je tu dôvodné podozrenie, že ide o závažný exces zo súkromnoprávneho vzťahu, pri ktorom bolo uzatvorenie záväzkovoprávneho vzťahu iba prostriedkom na vylúčenie peňažných prostriedkov od poškodených osôb. Nejde preto primárne o súkromnoprávnu problematiku, pretože uzatvorenie súkromnoprávneho vzťahu tu malo byť len predstierané, zamerané na iný účel než na splnenie zmluvne dohodnutých podmienok.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, nebolo možné ponechať napadnutý rozsudok v platnosti, nakoľko okresný súd sa riadne nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie (§ 321 ods. 1 písm. b) Tr. por.).

K uvedenému krajský súd dodáva, že starostlivosť o dokonalosť popisu skutku je výhradne doménou aktivity obžaloby a nie súdu, nakoľko v konaní pred súdom ťaží, ohľadne otázky viny, dôkazné bremeno len prokurátora. Úlohou súdu teda nie je, aby vlastnou aktivitou odstraňoval prípadne vady v popise skutku a tak sa podieľal na preukazovaní viny obžalovaného (v tomto smere možno za použitia komparatívneho výkladu poukázať aj na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 670/2005 zo dňa 24.04.2006, ktorý skonštatoval, že aktívne zásahy súdu do skutkovej vety bez aktivity obžaloby nie je možné chápať ako nestranné rozhodovanie súdu). Bude však úlohou súdu, aby v ďalšom priebehu vedeného trestného konania reagoval na návrh zmien tzv. skutkovej vety vykonanej zo strany prokurátora (prokurátor dal taký návrh v záverečnej reči - č. I. 510).

V ďalšom priebehu trestného konania okresný súd dá možnosť vypovedať obžalovanému, ktorý, ak neodmietne vypovedať, by sa mal vyjadriť aj k tomu, čo mu bránilo dodať objednaný tovar poškodeným osobám v stanovenej lehote 21 dní, prečo ho mal mať na sklade a odovzdávať preberacím protokolom inej osobe v decembri roku 2017, keď ho mal dodať poškodeným osobám, aké zmluvné povinnosti mali poškodené osoby porušiť, keď spoločnosť v mene ktorej konal uplatňovala voči nim zmluvnú pokutu vo výške 100% z ceny,; taktiež nech sa vyjadrí k exekučným konaniam, ktoré sa viedli voči spoločnosti H. G. s.r.o. ako aj k súčasnému svojmu podnikaniu v spoločnosti H. SK, s.r.o. Okresný súd v rámci vykonávania listinných dôkazov oboznámi aj výpis z obchodného registra na spoločnosť H. SK, s.r.o. a prípadne nechá procesné strany, aby na hlavnom pojednávaní vykonali aj iné dôkazy, pokiaľ ich vykonanie bude považovať za potrebné pre ustálenie skutkového stavu veci.

Následne súd prvého stupňa, po doplnení dokazovania, opätovne rozhodne, pričom v odôvodnení svojho rozsudku presvedčivým a preskúmateľným spôsobom uvedie svoje úvahy o vine, či nevine obžalovaného.

K výrokovej časti II.

Pokiaľ ide o odvolanie podané poškodeným A.. H. L., tak odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa rozhodol oslobodzujúcim rozsudkom. V prípade oslobodzujúceho rozsudku je povinnosťou súdu vždy (obligatórne) rozhodnúť o odkázaní poškodeného s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie (§ 288 ods. 3 Tr. por.). V takýchto prípadoch nie je poškodený oprávnenou osobou na podanie odvolania a odvolací súd musí takéto odvolanie zamietnuť ako odvolanie podané neoprávnenou osobou (judikatúra R 43/1967). Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že aj v prípade odsudzujúceho rozsudku môže poškodená osoba napadnúť odvolaním len výrok o náhrade škody, avšak nemôže napádať výrok o vine, či treste.

S poukazom na uvedené skutočnosti krajský súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.